

TEKNIIKAN SANASTOKESKUS ■ CENTRALEN FÖR TEKNISK TERMINOLOGI

TERMINFO

Kahdestoista vuosikerta • numero • 3 • 1992

Erikoismerkkisanasto

VALTION PAINATUSKESKUS

Kahdestoista vuosikerta • numero 3 • 1992

Julkaisija: Tekniikan Sanastokeskus ry

Kustantaja: VAPK-kustannus

Päätoimittaja: Lari Kauppinen

Toimitusneuvosto:

Gustav Dahlberg

Marketta Fabritius

Jukka Ihanus

Pertti Laine

Juhani Siikala

Martti Tiula

Seija Tuovinen

Krista Varantola

Tilaukset:

VAPK-kustannus, Lehtitilaukset

PL 516, 00101 Helsinki

puh. 90-566 0404

Tilaushinnat vuonna 1992

Kestotilaus 140 mk,

vuoden määräaikainen tilaus 155 mk.

Irtonumero 28 mk.

Ilmestyy 6 kertaa vuodessa.

Vuonna 1992 VAPK-kustannuksen
aikakauslehtien irtonumeroita myyvät:

Valtikka-kirjakaupat Helsingissä:

Annankatu 44 ja Eteläesplanadi 4

Valtikka-myyntipisteet:

Akateeminen Kirjakauppa

(Tampere, Oulu ja Lappeenranta),

Suomalainen Kirjakauppa

(Joensuu, Jyväskylä, Kuopio, Mikkeli
ja Rovaniemi),

Turun Kansallinen Kirjakauppa

Tilaaajarekisterin tietoja voidaan käyttää
suoramarkkinoinnissa.

Sisällys

Erikoismerkisanasto 3

LARI KAUPPINEN

Korjaus edellisen numeron

venäjänkielisiin vastineisiin 18

Summaries 19

Erikoismerkkisanasto

LARI KAUPPINEN

Terminfon numerossa 1/1988 julkaistiin *Anja Malmin* kokoama *Erikoismerkkisanasto*. Sanaston ilmestymisen jälkeen useat lukijamme ovat esittäneet toivomuksia, että sanasto julkaistaisiin laajennettuna uudelleen. Nyt toteutamme näiden lukijoittemme toivomuksen. Sanaston tietueiden määrä on runsaassa neljässä vuodessa lähes kaksinkertais-
tunut ja mukaan on tullut kokonaan uusia kieliäkin.

Sanastomme käsittelee pääasiassa niitä merkkejä, jotka ovat mukana ns. laajennetussa IBM-merkistössä, jota useimmat MS-DOS-mikrotietokoneet käyttävät ja joka pääpiirteissään on sama kuin Macintosh-tietokoneidenkin merkistö. Sanastoon on otettu mukaan myös joi-
takin sellaisia hyvin yleisessä käytössä olevia merkkejä, jotka eivät kuulu laajennettuun IBM-merkistöön, esimerkiksi *promillemerkki* (ks. tietue numero 46).

Erikoismerkkien käsittelyssä näkökulma voi olla joko merkin muodossa ja ulkonäössä tai merkin käytössä. Niinpä esimerkiksi merkkiä # (ks. tietue numero 40) nimitetään toisaalta *ristikkomer-
kiksi* tai *ruutumerkiksi* merkin ulkonäön mukaan, toisaalta *numeron merkiksi* sen käytön mukaan. Sama kahtalaisuus on näkyvissä usein myös muunkielisissä vastineissa, esim. ruotsiksi tämän merkin nimitys sen ulkonäön mukaan on *dubbelkors*, käytön mukaan *nummertecken*. Tällaisiin näkökulmaeroihin ei sanastossamme ole kuitenkaan ollut mahdollista kiinnittää tarkempaa huomiota.

Varsinaisen sanaston jälkeen, tietueissa 75–78, käsitellään myös muutamaa merkkiryhmää, jonka jäseniä käytetään joko samassa tehtävässä ('kerto-
merkki', 'jakomerkki' sekä 'lainausmerkit') tai jonka jäsenet ovat syntyneet samalla tavoin ('ligatuuri'). Huomattakoon, että näissä ei ole kysymys itse merkkien nimityksistä vaan ainoastaan niiden käyttötarkoituksen nimityksistä.

Norjan kielen vastineet on annettu kirjanorjan (eli bokmålin) mukaisina. Mikäli uusnorjan (eli nynorskin) vastine poikkeaa kirjanorjan vastineesta, uusnorjan vastine on osoitettu merkinnällä **nony**. Kielivarianttien välisiä eroja ei ole kuitenkaan merkitty, jos ainoana erona on se, että suomen sanan *merkki* vastine kirjoitetaan kirjanorjassa *tegn*, uusnorjassa *tekn*.

Ruotsin-, norjan- ja tanskankielisissä vastineissa tunnuksella *n* on merkitty ett~et-suku ja en-suku on jätetty merkitsemättä. Norjankielisissä vastineissa on merkitty tunnuksella *f* ne vastineet, joissa feminiini on säilynyt, sen sijaan maskuliini on yleensä jätetty merkitsemättä (poikkeuksen tekevät sanat, joissa sekä maskuliini ja feminiini on mahdollinen, esim. *bølgelinje m/f*).

Lopuksi kiitettäköön kaikkia niitä henkilöitä, jotka ovat osallistuneet tämän laajennetun sanaston valmisteluun. Näitä henkilöitä on ympäri Eurooppaa niin paljon, ettei heidän nimiään voi erikseen luetella.

Tulevia tarpeita varten otamme vastaan edelleenkin parannusehdotuksia.

1

.

fi	piste
sv	punkt
da	punktum <i>n</i>
is	punktur <i>m</i>
no	punktum <i>n</i>
en	full stop, period, point
de	Punkt <i>m</i>
fr	point <i>m</i>
ru	точка

Välimerkinä piste on englanniksi full stop tai period, desimaalien erottimena (eli desimaalipisteenä) point. Ks. myös *rivinkeskinen piste* (2) ja *kirjaimenpäällinen piste* (28).

2

.

fi	rivinkeskinen piste
sv	mittställd punkt
da	
is	
no	
en	middle dot, half-high dot
de	
fr	
ru	

Ks. myös *piste* (1).

3

,

fi	pilkku
sv	komma <i>n</i>
da	komma <i>n</i>
is	komma <i>f</i>
no	komma <i>n</i>
en	comma
de	Komma <i>n</i> , Beistrich <i>m</i>
fr	virgule <i>f</i>
ru	запятая

Pilkkua käytetään paitsi lauseiden ja lauseenjäsenten erottimena, myös desimaalipilkkuna.

4

:

fi	kaksoispiste
sv	kolon <i>n</i>
da	kolon <i>n</i>
is	tvípunktur <i>m</i>
no	kolon <i>n</i>
en	colon
de	Doppelpunkt <i>m</i> , Kolon <i>n</i>
fr	deux points <i>m pl</i>
ru	двоеточие

Kaksoispistettä käytetään paitsi välimerkinä, myös mm. *jakomerkinä* (ks. 76).

5

;

fi	puolipiste ; ei: puolipilkku
sv	semikolon <i>n</i>
da	semikolon <i>n</i>
is	semíkomma <i>f</i> , depilhögg <i>n</i>
no	semikolon <i>n</i>
en	semicolon
de	Semikolon <i>n</i> , Strichpunkt <i>m</i>
fr	point-virgule <i>m</i>
ru	точка с запятой

6

!

fi	huutomerkki
sv	utropstecken <i>n</i>
da	udråbstegn <i>n</i>
is	upphrópunarmerki <i>n</i> , hrópmerki <i>n</i>
no	utropstegn <i>n</i>
nony	ropeteikn <i>n</i>
en	exclamation mark, exclamation point
de	Ausrufezeichen <i>n</i> , Ausrufungszeichen <i>n</i>
fr	point <i>m</i> d'exclamation
ru	восклицательный знак

7
?
fi **kysymysmerkki**
sv frågetecken *n*
da spørsmålstegn *n*
is spurningarmerki *n*
no spørsmålstegn *n*
nony spørjeteikn *n*
en question mark, interrogatory mark
de Fragezeichen
fr point *m* d'interrogation,
point *m* interrogatif
ru вопросительный знак

8
i
fi **ylösalainen huutomerkki,
nurinpäinen huutomerkki;**
mieluummin kuin: käännetty
huutomerkki, espanjalainen
huutomerkki
sv omvänt utropstecken *n*,
uppochnedvänt utropstecken *n*
da omvendt udråbstegn *n*
is öfugt upphrópunarmerki *n*,
öfugt hrópmerki *n*
no omvendt utropstegn *n*
nony omvendt ropeteikn *n*
en inverse exclamation mark,
spanish open exclamation mark

de
fr
ru

9
¿
fi **ylösalainen kysymysmerkki,
nurinpäinen kysymysmerkki;**
mieluummin kuin: käännetty
kysymysmerkki, espanjalainen
kysymysmerkki
sv omvänt frågetecken *n*,
uppochnedvänt frågetecken *n*
da omvendt spørsmålstegn *n*
is öfugt spurningarmerki *n*
no omvendt spørsmålstegn *n*
nony omvendt spørjeteikn *n*
en inverse question mark,
spanish open question mark

de
fr
ru

10
"
fi **kokolainausmerkki**
sv rakt citattecken *n*
da
is
no
en double quote
de
fr
ru
Kokolainausmerkkiä käytetään *lainaus-*
merkinä (ks. 77).

11
'
fi **heittomerkki;** myös: puolilai-
nausmerkki; ei: yläpilkku
sv apostrof
da apostrof
is úrfellingarmerki *n*
no apostrof
en apostrophe, single quote
de Apostroph *m*,
Auslassungszeichen *n*, Häkchen *n*
fr apostrophe *f*
ru апостроф
Heittomerkkiä käytetään mm. *lainaus-*
merkinä (ks. 77).

12

—
fi **ajatusviiva**
sv tankstreck *n*
da tankestreg, talestreg
is þankastrik *n*
no tankestrek
en dash; ei: hyphen
de Gedankenstrich *m*
fr tiret *m*
ru тире
Kirjapainoteknisesti ajatusviiva on ns.
m-viiva eli se on kirjakkeen maksimile-
veyden pituinen.

13

-
fi **miinusmerkki**; mielummin
kuin: vähennyslaskumerkki
sv minustecken *n*
da minustegn *n*
is mínusmerki *n*, frádráttarmerki *n*
no minustegn *n*
en minus sign, minus
de Minuszeichen *n*,
Subtraktionszeichen *n*
fr signe *m* moins,
signe *m* de soustraction
ru знак минуса, знак вычитания

Kirjapainoteknisesti miinusmerkki on ns. n-viiva eli sen pituus on puolet m-viivasta; miinusmerkin sijasta käytetään usein *yhdysmerkkiä* (ks. 14) tai — mikäli tulostimen yhdysmerkki on liian lyhyt — *ajatusviivaa* (ks. 12).

14

-
fi **yhdysmerkki**; mielummin kuin:
yhdysviiva
sv bindestreck *n*, divis
da bindestreg
is band *n*, bandstrik *n*, skiptistrik *n*,
tengistrik *n*
no bindestrek
en hyphen
de Bindestrich *m*,
Abteilungszeichen *n*, Divis *n*
fr trait *m* d'union
ru черточка, соединительная черточка,
дефис, знак переноса слова

Yhdysmerkkiä käytetään myös tavuviivana.

15

-
fi **alaviiva, alleviivausmerkki**
sv understreck *n*
da understregning
is undirstrik *n*
no understrek
en underline character, underscore,
low line
de Unterstreichungszeichen *n*
fr caractère *m* de soulignement
ru знак подчеркивания

16

l
fi **pystyviiva**
sv lodstreck *n*, vertikalstreck *n*
da lodret streg
is lóðstrik *n*
no loddrett strek, vertikalstrek
en vertical bar, vertical line
de senkrechte Linie *f*, vertikale Linie *f*
fr verticale *f*
ru вертикаль, вертикальная линия

17

!
fi **katkopystyviiva**
sv delat lodstreck *n*
da sliplet lodret streg
is rofið lóðstrik
no delt loddrett strek,
delt vertikalstrek
en split vertical bar, split vertical line,
broken vertical line
de
fr
ru

18

/
fi **vinoviiva**; ei: kauttaviiva
sv snedstreck *n*
da skråstreg
is skástrik *n*
no skråstrek
en slash, solidus, slant, oblique mark
de Schrägstrich *m*
fr barre *f* oblique
ru дробная черта, косая черта
Ns. tanskalaisen ö:n (ø ja Ø) sekä ns. puolan tumman l:n (l) vinoviivasta käytetään englannin kielessä nimityksiä slash ja crossbar. Vinoviivaa käytetään myös *jakomerkinä* (ks. 76)

19	
\	
fi	kenoviiva ; puhekielessä myös: takakeno
sv	bakstreck <i>n</i> , omvänt snedstreck <i>n</i> , bakåtlutat snedstreck <i>n</i> , inverterat snedstreck <i>n</i>
da	omvendt skråstreg
is	öfugt skástrík <i>n</i> , flástrík <i>n</i>
no	omvendt skråstrek
en	backslash, reverse slash, reverse slant
de	umgekehrter Schrägstrich <i>m</i> , inverser Schrägstrich <i>m</i>
fr	barre <i>f</i> oblique inversée
ru	обратная дробная черта

20

~

fi	aaltoviiva
sv	våglinje
da	bølgelinie
is	bylgja <i>f</i>
no	bølgelinje <i>m/f</i>
nony	bølgjelinje <i>f</i>
en	wave rule, waved rule, wavy rule, wavy line
de	Schlangenlinie <i>f</i> , Wellenlinie <i>f</i>
fr	trait <i>m</i> ondulé, filet <i>m</i> tremblé, tremblé <i>m</i>
ru	волнистая линия

Ks. myös *tilde* (21).

21

~	esim. kirjaimissa ñ, õ
fi	tilde ; puhekielessä myös: mato, konsensus-merkki
sv	tilde
da	tilde
is	bylgja <i>f</i> , tilda <i>f</i>
no	tilde
en	tilde, tilde accent
de	Tilde <i>f</i>
fr	tilde <i>m</i>
ru	тильда

Tildeksi nimitetään toisaalta rivin yläreunaan kirjaimen päälle tulevaa aaltoviivaa, toisaalta rivinkeskistä aaltoviivaa (~) silloin, kun sitä käytetään sanakirjassa toistoviivana sanan tai sen osan asemesta (esim. pää: ~asia, kanta~). Ks. myös *aaltoviiva* (20).

22

'

esim. kirjaimessa é	
fi	akuuttiaksentti
sv	akut accent
da	accent aigu, accenttegn <i>n</i>
is	broddur <i>m</i>
no	akutt aksent, akutt-tegn <i>n</i>
en	acute accent
de	Akut <i>m</i>
fr	accent <i>m</i> aigu
ru	акут, острое ударение, сильное ударение

23

“

esim. kirjaimessa ö	
fi	kaksinkertainen akuuttiaksentti, kaksoisakuutti
sv	dubbel akut accent
da	
is	
no	
en	double acute accent, long umlaut accent
de	
fr	
ru	

24

`

esim. kirjaimessa è	
fi	gravisaksentti
sv	grav accent
da	accent grave
is	bakfallsbroddur <i>m</i> , bakfall <i>n</i> , bakbroddur <i>m</i>
no	grav aksent, gravtegn <i>n</i> , gravistegn <i>n</i>
en	grave, grave accent
de	Gravis <i>m</i>
fr	accent <i>m</i> grave
ru	гравис, тупое ударение, слабое ударение

25	
^	esim. kirjaimessa ê
fi	sirkumfleksi ; ei: hattu
sv	cirkumflex; ei: grav cirkumflex
da	cirkumfleks, accent circonflexe
is	hattur <i>m</i> , burst <i>f</i>
no	cirkumfleks, møyne <i>n</i>
en	circumflex, circumflex accent
de	Zirkumflex <i>m</i>
fr	accent <i>m</i> circonflexe
ru	циркумфлекс, циркумфлекс ударение

Tietojenkäsittelyssä sirkumfleksiä käytetään myös ison kirjaimen edellä merkitsemään ohjausmerkkiä, joka syntyy painettaessa yhtä aikaa control-näppäintä ja jotain kirjainmerkkiä, esim. ^C; tämän merkin englanninkielinen nimitys on caret.

26	
˘	esim. kirjaimissa š, ř
fi	hattu ; myös: ylösalainen sirkumfleksi; mieluummin kuin: suhumerkki
sv	omvänd cirkumflex; ei: akut cirkumflex
da	omvendt cirkumfleks, haček
is	öfugur hattur <i>m</i> , kría <i>f</i>
no	omvendt cirkumfleks, haček
en	caron, inverted circumflex, chevron, hachek accent
de	
fr	accent <i>m</i> circonflexe inversé
ru	гачек

27	
¨	esim. kirjaimessa ï
fi	treema ; mieluummin kuin: erokepisteet
sv	trema <i>n</i>
da	trema <i>n</i>
is	tvídepill <i>m</i>
no	trema <i>n</i>
en	diaeresis, dieresis
de	Trema <i>n</i> , Trennpunkte <i>m pl</i>
fr	tréma <i>m</i>
ru	трема, диарез

Etuvokaalia merkitsevistä pisteistä (esim. suomen, ruotsin ja saksan kirjainmerkeissä ä, ö, ü) käytetään englannin kielessä myös nimityksiä umlaut accent

tai double dot accent, saksan kielessä nimitystä Umlautzeichen *n*. Suomen kielessä treemallisen u:n (ü, Ü) nimitys on saksalainen *y*, ruotsin kielessä tyskt *y*.

28	
·	esim. kirjaimissa i, z
fi	kirjaimenpäällinen piste, pisteaksentti
sv	prick
da	
is	
no	
en	dot, dot accent
de	
fr	
ru	
	Esim. turkin pisteetön gemena-i (ı) on englanniksi nimeltään undotted (small) i tai dotless (small) i ja pisteellinen versaali-i (İ) dotted capital i. Ks. myös <i>piste</i> (1).
29	
°	esim. kirjaimissa å, Å, ü
fi	kirjaimenpäällinen ympyrä, ympyräaksentti
sv	ring
da	
is	
no	
en	overcircle, circle accent, degree accent
de	
fr	
ru	
	Ks. myös <i>asteen merkki</i> (47).

30	
˘	
fi	kaariaksentti, yläkaari ; myös: brevis
sv	båge, brevis
da	bue
is	
no	bue
nony	boge
en	breve, breve accent
de	
fr	
ru	

31
-
fi **viiva-aksentti, yläviiva**; myös:
makron
sv överstreck *n*, makron
da overstreg
is
no overstrek
en macron, macron accent, high line,
long accent, bar accent, overline
de Dehnungsstrich *m*,
Längezeichen *n*
fr accent *m* long, tiret *m* supérieur
ru знак долготы

32
˘
fi **puolan nasaalimerkki**
sv hake, polskt nasaltecken *n*
da
is
no polsk nasaltegn *n*
en
de
fr
ru

33
,
fi **sedilji**; puhekielessä myös:
väkänen
sv cedilj
da cedille
is krókur *m*, bakkrókur *m*
no cedille
en cedilla, cedilla accent
de Cedille *f*
fr cédille *f*
ru седиль

34
ß
fi **saksalainen kaksois-s**
sv tyskt dubbel-s
da tysk dobbelt-s
is þýskt *s n*, tvíess *n*
no tysk dobbel-s
en sharp *s*, German double *s*,
German es-zet
de Eszett *n*, scharfes *S n*
fr
ru

35
ŋ, Ñ
fi **äng**
sv äng
da
is
no eng
en eng
de
fr
ru

36
þ, Þ
fi **thorn**
sv thorn
da thorn
is þorn *n*
no thorn
en thorn
de
fr
ru

Kirjainmerkkiä käytetään mm. islannin kielessä soinnittoman dentaalispirantin (englannin *thick*) merkinä.

37
ð, Ð
fi **eth**
sv stunget *d*
da ed
is eð *n*
no edd, stungen *d*
en eth, *d* with stroke
de
fr
ru

Kirjainmerkkiä käytetään mm. islannin kielessä soinnillisen dentaalispirantin (englannin *this*) merkinä.

38
&
fi **et-merkki, ja-merkki, sekä-merkki**
sv et-tecken *n*, och-tecken *n*
da et-tegn *n*, og-tegn *n*
is og-merki *n*
no et-tegn *n*, og-tegn *n*
en ampersand, short and
de Et-Zeichen *n*, Und-Zeichen *n*
fr et *m* commercial, perluète *f*,
abréviation *f* de et
ru коммерческое и

39
*
fi **asteriski, tähti**
sv asterisk, stjärna
da asterisk, stjerne
is stjarna *f*
no asterisk, stjerne *f*
en asterisk
de Asteriskus *m*, Sternchen *n*
fr astérisque *m*, étoile *f*
ru звездочка

40

fi **ristikkomerkki, ruutumerkki;**
mieluummin kuin: numeron merk-
ki; puhekielessä myös: risuaita
sv dubbelkors *n*, nummertecken *n*
da dobbeltkors *n*, nummertegn *n*
is tvíkross *m*
no dobbeltkors *n*, nummertegn *n*
nony dobbeltkross
en number sign, hash mark,
crosshatches
de Nummernzeichen *n*
fr signe *m* non-addition
ru знак числа, строка, номер

41
©
fi **tekijänoikeusmerkki**
sv copyrighttecken *n*
da
is
no copyright-tegn *n*
en copyright sign
de
fr
ru знак охраны авторского права,
конвенционный знак

42
®
fi **rekisteröidyn tavaramerkin merkki**
sv tecken *n* för registrerat
varumärke
da
is
no tegn *n* for registrert varemerke
en registered trademark sign
de
fr
ru

43
¶
fi **kappaleen merkki**
sv stycketecken *n*, alineatecken *n*
da alineategn *n*
is greinaskilamerki *n*
no avsnittstegn *n*
en pilcrow, paragraph,
paragraph sign, paragraph mark
de Absatzzeichen *n*, Alineazeichen *n*
fr signe *m* de paragraphe,
signe *m* d'alinéa,
pied *m* de mouche
ru абзац

44
§
fi **pykälän merkki, pykälämerkki**
sv paragraftecken *n*
da paragraftegn *n*
is efnisgreinarmerki *n*
no paragraftegn *n*
en section mark, section sign
de Paragraphzeichen *n*,
Abschnittzeichen *n*
fr signe *m* de paragraphe
ru знак параграфа

45
%
fi **prosenttimerkki**
sv procenttecken *n*
da procenttegn *n*
is prósentumerki *n*
no prosenttegn *n*
en percent sign
de Prozentzeichen *n*
fr signe *m* de pourcentage,
signe *m* pour cent
ru знак процента

46
‰
fi **promillemerkki**
sv promilletecken *n*
da promilletegn *n*
is prómillsmerki *n*
no promilletegn *n*
en pro mille sign
de Promillezeichen *n*
fr
ru знак промилле

47
°
fi **asteen merkki, astemerkki**
sv gradtecken *n*
da gradtegn *n*
is gráðumerki *n*, stigmerki *n*
no gradtegn *n*
en degree sign, ring
de Grad *m*
fr degré *m*
ru знак градуса
Ks. myös kirjaimen päällinen ympyrä (29).

48
@
fi **taksamerkki**; mielummin kuin: kaupallinen à; puhekielessä myös: miau, miumaumerkki, kissanhäntä, hiirenkorva, apinanhäntä, häntäheikki
sv snabel-a, kommersielt à *n*; puhekielessä myös: kattsvans, kanelbulle, elefantöra *n*
da krøllealfa, snabel-a
is eyra *n*
no krøllalfa, snabel-a, kommersielt à-tegn *n*
en commercial at sign, at the rate of sign
de kommerzielles Zu-Zeichen *n*, zu je, Klammeraffe *m*
fr à *m* commercial, escargot *m*, arobas *m*
ru коммерческое эт

49
¤
fi **valuuttamerkki**; puhekielessä myös: aurinko, kruunu, hämähäkki, lutikka, kilpikonna
sv valutatecken *n*
da valutategn *n*
is gjaldeyrismerki *n*
no valutategn *n*
en general currency sign, general currency symbol, international currency symbol
de Währungszeichen *n*
fr symbole *m* monétaire
ru знак денежной единицы

50
£
fi **punnan merkki, puntamerkki**
sv pundtecken *n*
da pundtegn *n*
is pundsmmerki *n*
no pundtegn *n*
en pound sign, pound sterling
de Pfundzeichen *n*
fr livre *f* sterling
ru знак фунта

51
\$
fi **dollarin merkki, dollarimerkki**
sv dollartecken *n*
da dollartegn *n*
is dollaramerki *n*
no dollartegn *n*
en dollar sign
de Dollarzeichen *n*
fr symbole *m du dollar*
ru знак доллара

52
¢
fi **sentin merkki**
sv centtecken *n*
da centtegn *n*
is
no centtegn *n*
en cent sign
de Centzeichen *n*
fr
ru

53
¥
fi **jenin merkki**
sv yentecken *n*
da yentegn *n*
is
no yentegn *n*
en yen sign
de Yenzeichen *n*
fr
ru

54
₹
fi **pesetan merkki**
sv pesetatecken *n*
da pesetategn *n*
is
no pesetategn *n*
en peseta sign
de Pesetazeichen *n*
fr
ru

55
f
fi **guldenin merkki**; mielummin kuin: floriinin merkki
sv guldentecken *n*, florintecken *n*
da guldtegn *n*
is
no gyldentegn *n*
en guilder sign, florin sign
de Guldenzeichen *n*
fr
ru

56
()
fi **kaarisulkeet**; mielummin kuin: kaarisulut
sv parentes *sg*, bågparentes *sg*
da rund parentes *sg*, klamme *sg*
is svigar *m pl*
no rund parentes *sg*, bueparentes *sg*
nony rund parentes *sg*, bogeparentes *sg*
en parentheses *pl*, round brackets *pl*
de runde Klammern *f pl*
fr parenthèses *f pl*
ru круглые скобки, дуговые скобки

57
[]
fi **hakasulkeet**; mielummin kuin: hakasulut
sv hakparentes *sg*; mielummin kuin: hakar *pl*, klammer *sg*
da kantet parentes *sg*, skarp parentes *sg*
is hornklofar *m pl*
no hakeparentes *sg*, skarp klamme *sg*
en brackets *pl*, square brackets *pl*
de eckige Klammern *f pl*
fr crochets *m pl*
ru квадратные скобки, прямые скобки

58

{ }

fi **aaltosulkeet**; mielummin kuin:
aaltosulutsv spetsparentes *sg*da sammenfattende klamme *sg*,
dobbeltklamme *sg*, tuborg *sg*is oddsvigar *m pl*, lykkjusvigar *m pl*no klammeparentes *sg*, klamme *sg*en braces *pl*, curly brackets *pl*de geschweifte Klammern *f pl*fr accolades *f pl*ru фигурные скобки, большие скобки,
соединительные скобки

59

< >

fi **kulmasulkeet**; mielummin
kuin: kulmasulutsv vinkelparentes *sg*da vinkelparentes *sg*is oddklofar *m pl*no vinkelparentes *sg*en angle brackets *pl*, elbows *pl*de spitze Klammern *f pl*fr crochets *m pl* angulairesru угловые скобки, угольные скобки,
ломанные скобки

60

<

fi myös: **pienempi kuin -merkki**sv mindre än-tecken *n*da mindre end-tegn *n*

is vinstri fleygur

no mindre enn-tegn *n*

en less than sign, smaller than sign

de Zeichen *n* für kleiner alsfr signe *m* plus petit

ru меньше

61

>

fi myös: **suurempi kuin -merkki**sv större än-tecken *n*da større end-tegn *n*

is hægri fleygur

no større enn-tegn *n*

en greater than sign

de Zeichen *n* für größer alsfr signe *m* plus grand

ru больше

62

« »

fi **kaksoiskulmasulkeet**; mie-
lummin kuin: kaksoiskulmasulut
gåsögon *n pl*

sv

da

is

no

en guillemets *pl*, angle quotes *pl*,
French double quotes *pl*

de

fr

ru

Kaksoiskulmasulkeita käytetään *lainaus-*
merkkeinä (ks. 77).

63

«

fi myös: **paljon pienempi kuin**
-merkkisv mycket mindre än-tecken *n*

da

is

no mye-mindre-enn-tegn *n*nony mykje-mindre-enn-teikn *n*

en much less than sign

de

fr

ru

64

»

fi myös: **paljon suurempi kuin**
-merkkisv mycket større än-tecken *n*

da

is

no mye-større-enn-tegn *n*

nony mykje-større-enn-teikn

en much greater than sign

de

fr

ru

65
=
fi **yhtäläisyysmerkki, yhtä suuri kuin -merkki**; mieluummin kuin: yhtäsuuruusmerkki
sv likhetstecken *n*, lika med-tecken *n*
da lighedstegn *n*
is jafnaoarmarki *n*
no likhetstegn *n*
nony likskapsteikn *n*
en equal sign, equals sign, equal mark
de Gleichheitszeichen *n*
fr signe *m* d'égalité
ru знак равенства

66
≠
fi **eri suuri kuin -merkki**; mieluummin kuin: erisuuruusmerkki
sv icke lika med-tecken
da
is
no ulikhetstegn *n*
nony ulikskapsteikn *n*
en
de
fr
ru

67
≈
fi **likimäärin yhtä suuri kuin -merkki**; mieluummin kuin: likiarvomerkki
sv ungefär lika med-tecken *n*
da tilnærmelsesvis lig med-tegn *n*
is námundamerki *n*
no tilnærmet lik-tegn *n*
nony tilnærma lik-teikn
en nearly equals sign, almost equal sign, approximate equality sign
de
fr
ru

68
≤
fi **pienempi tai yhtä suuri kuin -merkki**
sv mindre än eller lika med-tecken *n*
da
is
no mindre enn eller lik-tegn *n*
en less than or equal sign
de kleiner oder gleich
fr inférieur ou égal
ru

69
≥
fi **suurempi tai yhtä suuri kuin -merkki**
sv större än eller lika med-tecken *n*
da
is
no større enn eller lik-tegn *n*
en greater than or equal sign
de größer oder gleich
fr supérieur ou égal
ru

70
+
fi **plusmerkki**; mieluummin kuin: yhteenlaskumerkki
sv plustecken *n*
da plustegn *n*
is plúsmerki *n*, samlagningarmarki *n*
no plusstegn *n*
en plus sign, plus
de Pluszeichen *n*, Additionszeichen *n*
fr signe *m* plus, signe *m* d'addition
ru знак плюса, знак сложения

71

±

fi

**plus-miinusmerkki,
plus- tai miinusmerkki**

sv

plusminustecken *n*; mielummin
kuin: plus eller minus-tecken

da

is

no

pluss-minus-tegn *n*

en

plus or minus sign, plus/minus
sign, plus over minus sign

de

plus-minus

fr

plus moins

ru

72

∞

fi

äärettömän merkki

sv

oändlighetstecken *n*

da

is

no

uendelighetstegn *n*

nony

uendelegteikn

en

infinity sign

de

fr

ru

73

√

fi

juurimerkki

sv

rottecken *n*

da

is

no

rottegn *n*

en

radical sign

de

Wurzelzeichen *n*

fr

signe *m* radical

ru

74

∫

fi

integraalimerkki

sv

integraltecken *n*

da

is

no

integraltegn *n*

en

integral sign, sign of integration

de

Integralzeichen *n*

fr

signe *m* d'intégrale,signe *m* d'intégration

ru

Erikoismerkkiryhmiä

75

fi

kertomerkki

sv

multiplikationstecken *n*

da

multiplikationstegn *n*

is

margföldunarmerki *n*

no

multiplikasjonstegn *n*,
gangetegn *n*

en

multiplication sign,
multiplication mark,
mark of multiplication,
multiply sign

de

Multiplikationszeichen *n*,
Malzeichen *n*

fr

signe *m* de multiplication

ru

знак умножения

Kertomerkinä käytetään *rivinkeskistä pistettä* (ks. 2) ja *rivinkeskistä vinoristää* (x), tietokonekielissä myös *asteriskia* (ks. 39).

76

fi

jakomerkki

sv

divisionstecken *n*

da

divisionstegn *n*

is

deilingarmerki *n*

no

divisjonstegn *n*, deletegn *n*

en

division sign, division mark,
mark of division, divide sign

de

Divisionszeichen *n*,
Teilungszeichen *n*

fr

signe *m* de division

ru

знак деления

Jakomerkinä käytetään mm. *kaksoispistettä* (ks. 4), *vinoviivaa* (ks. 18) sekä *kaksoispistettä*, jonka pisteiden välissä on vaakaviiva (÷).

77	
fi	lainausmerkit
sv	citattecken <i>n pl</i> , anföringstecken <i>n pl</i> , citationstecken <i>n pl</i>
da	anførselstegn <i>n pl</i> , anførselstegn <i>n pl</i> , citationstegn <i>n pl</i> , gåseøjne <i>n pl</i>
is	gæsalappir <i>f pl</i> , tilvitnunarkerki <i>n</i>
no	anførselstegn <i>n pl</i> , hermetegn <i>n pl</i> , gåsøyne <i>n pl</i>
nony	gåsauge <i>n pl</i>
en	quotation marks <i>pl</i> , quotes <i>pl</i>
de	Anführungszeichen <i>n pl</i> , Anführungsstriche <i>m pl</i>
fr	guillemets <i>m pl</i>
ru	кавычки

Lainausmerkkeinä käytetään tavallisimmin *kokolainausmerkkejä* (ks. 10), *heitto-merkkejä* (ks. 11) ja *kaksoiskulmasulkeita* (ks. 62).

78	
fi	ligatuuri, kaksoiskirjain
sv	ligatur
da	ligatur
is	limingarstafur <i>m</i>
no	ligatur
en	ligature, double letter, tied letters <i>pl</i>
de	Ligatur <i>f</i> , Doppelbuchstabe <i>m</i>
fr	ligature <i>f</i> , lettres <i>f pl</i> liées
ru	лигатура

Ligatuuri on kirjainmerkki, joka on syntynyt kahden kirjaimen yhteenliittymästä, esimerkiksi ligatuuri-ä eli ns. tanskalainen ä (æ ja Æ), jonka englanninkielinen nimitys on *ae ligature*; myös *et-merkki* (ks. 38) on alkuperältään kirjainten e ja t ligatuuri.

Suomenkielinen hakemisto

Suosittavat termit on lihavoitu.

aaltosulkeet	58
aaltosulut	58
aaltoviiva	20
ajatusviiva	12
akuuttiaksentti	22
alaviiva	15
alleviivausmerkki	15
apinanhäntä	48
asteen merkki	47
asterimerkki	47
asteriski	39
aurinko	49
brevis	30
dollarimerkki	51
dollarin merkki	51
ori suuri kuin -merkki	66
erisuuruusmerkki	66
erok pisteet	27
espanjalainen huutomerkki	8
espanjalainen kysymysmerkki	9
et-merkki	38

guldenin merkki	55
hakasulkeet	57
hakasulut	57
hattu (1)	26
hattu (2)	25
heittomerkki	11
hiirenkorva	48
huutomerkki	6
hämähäkki	49
häntäheikki	48
integraalimerkki	74
ja-merkki	38
jakomerkki	76
jonin merkki	53
juurimerkki	73
kaariaksentti	30
kaarisulkeet	56
kaarisulut	56
kaksinkertainen akuuttiaksentti	23
kaksoisakuutti	23
kaksoiskirjain	78
kaksoiskulmasulkeet	62
kaksoiskulmasulut	62

kaksoispiste	4	puolan nasaalimerkki	32
kappaleen merkki	43	puolilainausmerkki	11
katkopystyviiva	17	puolipilkku	5
kaupallinen à	48	puolipiste	5
kauttaviiva	18	pykälämerkki	44
kenoviiva	19	pykälän merkki	44
kertomerkki	75	pystyviiva	16
kilpikonna	49	rekisteröidyn tavaramerkin	
kirjaimenpäällinen piste	28	merkki	42
kirjaimenpäällinen ympyrä	29	ristikkomerkki	40
kissanhäntä	48	risuaita	40
kokolainausmerkki	10	rivinkeskinen piste	2
konsensus-merkki	21	ruutumerkki	40
kruunu	49	saksalainen kaksois-s	34
kulmasulkeet	59	sedilji	33
kulmasulut	59	sekä-merkki	38
kysymysmerkki	7	sentin merkki	52
käännetty huutomerkki	8	sirkumfleksi	25
käännetty kysymysmerkki	9	suhumerkki	26
lainausmerkit	77	suurempi kuin -merkki	61
ligatuuri	78	suurempi tai yhtä suuri kuin	
likiarvomerkki	67	-merkki	69
likimäärin yhtä suuri kuin		takakeno	19
-merkki	67	taksamerkki	48
lutikka	49	tekijänoikeusmerkki	41
makron	31	thorn	36
mato	21	tilde	21
miau	48	treema	27
miinusmerkki	13	tähti	39
miumaumerkki	48	valuuttamerkki	49
numeron merkki	40	viiva-aksentti	31
nurinpäinen huutomerkki	8	vinoviiva	18
nurinpäinen kysymysmerkki	9	vähennyslaskumerkki	13
paljon pienempi kuin -merkki	63	väkänen	33
paljon suurempi kuin -merkki	64	yhdysmerkki	14
pesetan merkki	54	yhdysviiva	14
pienempi kuin -merkki	60	yhteenlaskumerkki	70
pienempi tai yhtä suuri kuin		yhtä suuri kuin -merkki	65
-merkki	68	yhtäläisyysmerkki	65
pilkku	3	yhtäsuuruusmerkki	65
piste	1	yläkaari	30
pisteaksentti	28	yläpilkku	11
plus- tai miinusmerkki	71	yläviiva	31
plus-miinusmerkki	71	ylösalainen huutomerkki	8
plusmerkki	70	ylösalainen kysymysmerkki	9
promillemerkki	46	ylösalainen sirkumfleksi	26
prosenttimerkki	45	ympyräaksentti	29
punnan merkki	50	äng	35
puntamerkki	50	äärettömän merkki	72

Korjaus edellisen numeron venäjänkielisiin vastineisiin

Todella pahanlaatuinen painovirhepaholainen pääsi iskemään lehtemme numeron 2/1992 venäjänkielisiin vastineisiin. Sivulla 10 *Euroopan turva- ja yhteistyökokouksen* sekä sivulla 15 *lamppu* ja *valaisimen* venäjänkieliset vastineet olivat vielä sinikopiovaiheessa täysin kunnossa, mutta painovaiheessa VAPK-kustannuksen koneet korvasivat vastineiden kyrilliset kirjaimet vastaavilla korvausmerkeillä. Lopputuloksena oli termitietueet, joiden venäjistä ei saa selvää millään. Virhettä ei huomattu ennen kuin lehdet oli jo postitettu tilaajille. VAPK-kustannus pahoittelee sattunutta.

Seuraavassa kaikki kolme venäjän sisältänyttä termitietuetta kokonaan uudelleen.

lamppu

sv	lampa
en	lamp
de	Lampe <i>f</i>
nl	lamp
fr	lampe <i>f</i>
it	lampada <i>f</i>
es	lámpara <i>f</i>
ru	лампа
pl	lampa <i>f</i>

valaisin

sv	ljusarmatur, armatur
en	luminaire; ei: lighting fitting
de	Leuchte <i>f</i>
nl	armatuur
fr	luminaire <i>m</i>
it	apparecchio <i>m</i> di illuminazione
es	luminaria <i>f</i>
ru	светильник
pl	oprawa <i>f</i> oświetleniowa

Euroopan turva- ja yhteistyökokous, Etyk; mieluummin kuin: Euroopan turvallisuus- ja yhteistyökokous, ETYK; myös: Ety-kokous, Euroopan turvakokous; ei: ETY-kokous

sv	Konferensen om säkerhet och samarbete i Europa, KSSE, Europeiska säkerhetskonferensen, ESK
da	Konferencen om sikkerhed og samarbejde i Europa, KSSE
no	Konferansen om sikkerhet og samarbeid i Europa, KSSE
en	Conference on Security and Cooperation in Europe, CSCE, European Security Conference
de	Konferenz über Sicherheit und Zusammenarbeit in Europa KSZE, Europäische Sicherheitskonferenz
nl	Conferentie over Veiligheid en Samenwerking in Europa, CVSE, Conferentie over Europese Veiligheid en Samenwerking, CEVS, Conferentie over Veiligheid en Samenwerking in Europa, KVSE, Europese Veiligheidsconferentie, EVC
fr	Conférence sur la sécurité et la coopération en Europe, CSCE
es	Conferencia sobre Seguridad y Cooperación en Europa, CSCE, Conferencia de Seguridad y Cooperación Europea
it	Conferenza sulla sicurezza e la cooperazione in Europa, CSCE, Conferenza per la sicurezza e la cooperazione in Europa
pt	Conferencia sobre a Segurança e a Cooperação na Europa, CSCE
ru	Совещание по безопасности и сотрудничеству в Европе

Summaries

Vocabulary of special characters

Due to the numerous requests from our readers, we have reserved this issue of Terminfo for presenting a new vocabulary of special characters. If compared to our previous vocabulary, which was compiled by *Anja Malm* and published in the issue 1/1988 of Terminfo, the number of records has almost doubled and also the number of languages in which equivalents are given has increased.

This vocabulary deals mainly with the characters of the extended IBM character set, which is utilized by most MS-DOS computers. In addition to these, it also presents some characters which are in general usage but which are not included in the extended IBM character set, e.g. pro mille sign (record No. 46).

A special character may have many names depending on the viewpoint. The # sign is referred to as *hash mark* or *crosshatches* according to its shape, or *number sign* according to its usage. In this vocabulary, however, it has not been possible to pay closer attention to the differences in viewpoints of this type.

The actual vocabulary is followed by a few character groups (records No. 75 to 78) whose members have a similar task ('multiplication sign', 'division sign', and 'quotation marks'), or whose members have been formed in a similar way ('ligature'). It should be noted that in

these cases we are not dealing with the name of the character as such but with the name of the usage of the character.

As a general rule, the Norwegian equivalents have been given in Bokmål ("Book Language"). If, however, Nynorsk ("New Norwegian") differs from Bokmål, the Nynorsk equivalent is also given and it is then marked with the language code *nony*. In cases where the only difference between the two language variants is in spelling the word character as *tegn* in Bokmål or *teikn* in Nynorsk, the Nynorsk equivalent has not been given.

We would like to thank all those who have contributed to this vocabulary with their proposals and comments. If you have anything to add to or correct in the vocabulary, please, send your comments to TSK to the address which you will find on the back cover of Terminfo.

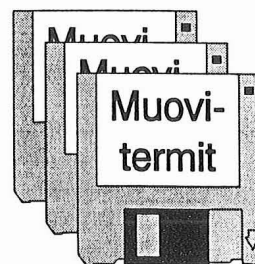
Corrigenda

In our previous issue we had unfortunate misprints in the Russian equivalents of both *the Conference on Security and Cooperation in Europe* (in page 10) and *lamp* and *luminaire* (in page 15). The Cyrillic alphabet had been accidentally changed to the Latin alphabet in the printing house. The printing house apologizes for this.

You will find the corrected term records in page 18 in this issue.

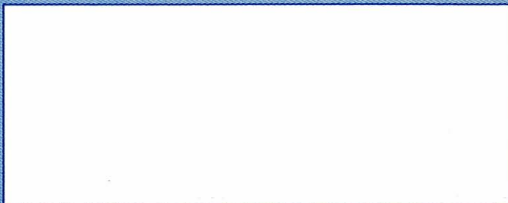
Muovisanasto levykkeellä

Muoviyhdistyksen ja Tekniikan Sanastokeskuksen yhteistyönä laadittu *Muovitermit* on saatavissa myös levykkeellä. Levykejulkaisun hinta on 3000 mk. Tekniikan Sanastokeskus ry:n jäsenille levykettä tarjotaan alennettuun hintaan 2000 mk. Tiedustelut: Tekniikan Sanastokeskus, puh. (90) 731 5205.

00430/14

TEKNIIKAN SANASTOKESKUS RY (TSK) CENTRALEN FÖR TEKNISK TERMINOLOGI RF

TSK:n ensisijaisena tehtävänä on saada aikaan suomen- ja ruotsinkielisiä tekniikan alojen sanastoja.

TSK on perustettu 1974, ja sen jäseninä on teollisuus- ja liikelaitoksia, käännöstoimistoja ja aatteellisia yhdistyksiä.

TSK toimii yhteistyössä Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen kanssa.

TSK:n sanastotyön päämuotoja ovat osallistuminen sanastoryhmien työskentelyyn, sanastoluettelot, termipankki ja termipalvelu.

TSK julkaisee erikoisalojen sanastoja ja sanaluetteloita. Nämä tallennetaan myös suorakäyttöiseen termipankkiin TEPAan.

TSK:n kirjastossa on tekniikan ja lähialojen sanastoja, käsikirjoituksia, yritysten ja laitosten sanastoja sekä koti- ja ulkomaisia sanastostandardeja.

TOIMISTO JA KIRJASTO:

Sörnäisten rantatie 25 (6 krs.)

00500 Helsinki

puh. (90) 731 5205, (90) 731 5206

telekopio (90) 701 9583

Avoinna klo 8.00—16.15

(kesäisin 8.00—15.15)

Termipalvelu klo 9.00—11.00

puh. (90) 738 831

Jäsenten termipalvelu ja maksullinen

termipalvelu klo 10.00—14.00

puh. (90) 735 568

ISSN 0358-7517